

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციიდან და მისი ოქმებიდან შერჩეული დებულებების გამარტივებული ვერსია*

პრეამბულის მოკლე შინაარსი

ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოები ისწრაფვიან ადამიანის უფლებებსა და ძირითად თავისუფლებებზე დამყარებული მშვიდობისა და მზარდი ერთიანობისკენ.

ამ კონვენციით წევრმა სახელმწიფოებმა პირველი ნაბიჯი გადადგეს ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციაში მოცემული უფლებების დიდი ნაწილის განსახორციელებლად.

მუხლი 1 - ადამიანის უფლებათა დაცულობის ვალდებულება

სახელმწიფოებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ ყველას ჰქონდეს კონვენციით გათვალისწინებული უფლებები.

მუხლი 2 - სიცოცხლის უფლება

შენ გაქვს სიცოცხლის უფლება.

მუხლი 3 - წამების აკრძალვა

არავის არასდროს აქვს უფლება, ზიანი მოგაყენოს ან გაწამოს. პატიმრობის დროსაც კი შენს ადამიანურ ღირსებას პატივი უნდა სცენ.

მუხლი 4 - მონობისა და იძულებითი შრომის აკრძალვა

აკრძალულია, რომ ვინმე მოგეპყრას როგორც მონას ან გაიძულოს, მისთვის იშრომო.

* წინამდებარე დოკუმენტი მომზადებულია კომუნიკაციის დირექტორატის მიერ. გთხოვთ, გაითვალისწინოთ, რომ დებულებების გამარტივებული ვერსია შექმნილია მხოლოდ საგანმანათლებლო მიზნით და ის მომზადებულია საერთაშორისო ამნისტიისა და სხვათა მიერ გამოცემული ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის გამარტივებული ვერსიის მაგალითზე. ამ დებულებების მხოლოდ იმ ტექსტებს აქვთ იურიდიული ძალა, რომლებიც მოცემულია ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციისა და მისი ოქმების ოფიციალურად გამოქვეყნებულ ვერსიებში.

მუხლი 5 - თავისუფლებისა და უსაფრთხოების უფლება

შენ გაქვს თავისუფლების უფლება.

თუ დაგაპატიმრეს, უფლება გაქვს, იცოდე დაპატიმრების მიზეზი. დაპატიმრების შემთხვევაში ასევე უფლება გაქვს, სასამართლომ დროულად განიხილოს შენი საქმე, ან საქმის სასამართლოს მიერ განხილვამდე გაგათავისუფლონ.

მუხლი 6 - სასამართლო განხილვის უფლება

შენ გაქვს მიუკერძოებელი და დამოუკიდებელი მოსამართლის მიერ სამართლიანი სასამართლო განხილვის უფლება. თუ დანაშაულის ჩადენაში ხარ ბრალდებული, ბრალის დამტკიცებამდე ითვლება უდანაშაულოდ. შენ ადვოკატის ყოლის უფლება გაქვს, რომლის ხარჯებიც სახელმწიფომ უნდა გაიღოს, თუ ხარ ღარიბი.

მუხლი 7 - არავითარი სასჯელი კანონის გარეშე

არ შეიძლება დამნაშავედ გცნონ დანაშაულისთვის, რომლის ჩადენის დროსაც ამ დანაშაულის წინააღმდეგ კანონმდებლობა არ არსებობდა.

მუხლი 8 - პირადი და ოჯახური ცხოვრების დაცულობის უფლება

შენ გაქვს უფლება, დაცული იყოს შენი პირადი და ოჯახური ცხოვრება, საცხოვრისი და მიმოწერა.

მუხლი 9 - აზრის, სინდისისა და რელიგიის თავისუფლება

შენ გაქვს აზრის, სინდისისა და რელიგიის თავისუფლება. ასევე გაქვს უფლება, როგორც საკუთარ სახლში, ისე საჯაროდ განახორციელო რელიგიური აქტივობა, ან შეიცვალო მრწამსი.

მუხლი 10 - გამოხატვის თავისუფლება

შენ გაქვს უფლება, გამოთქვა მოსაზრება ზეპირად ან წერილობით და გასცე და მიიღო ინფორმაცია. ეს უფლება ასევე მოიცავს პრესის თავისუფლებას.

მუხლი 11 - შეკრებისა და გაერთიანების თავისუფლება

შენ გაქვს უფლება, მონაწილეობა მიიღო მშვიდობიან შეკრებაში. ასევე გაქვს უფლება, ჩამოაყალიბო ან გაწევრიანდე გაერთიანებებში, მათ შორის პროფესიულ კავშირებში.

მუხლი 12 - ქორწინების უფლება

შენ გაქვს უფლება, იქორწინო და გქონდეს ოჯახი

მუხლი 13 - სამართლებრივი დაცვის ქმედითი საშუალების უფლება

თუ შენი უფლებები დაირღვა, შეგიძლია, ოფიციალურად მიმართო სასამართლოებს ან სხვა სახელმწიფო ორგანოებს.

მუხლი 14 - დისკრიმინაციის აკრძალვა

შენ გაქვს კონვენციით გათვალისწინებული უფლებები განურჩევლად შენი კანის ფერისა, სქესისა, ენობრივი კუთვნილებისა, პოლიტიკური ან რელიგიური მრწამსისა, ან წარმომავლობისა.

მუხლი 15 - კონვენციიდან გადახვევა საგანგებო მდგომარეობის დროს

ომის ან სხვა საგანგებო მდგომარეობის დროს, განსაკუთრებული აუცილებლობის შემთხვევაში, ხელისუფლებას შეუძლია, იმოქმედოს შენი უფლებების საწინააღმდეგოდ. ასეთი მდგომარეობის დროსაც კი ხელისუფლებას არ აქვს უფლება, გაწამოს ან უკანონოდ მოგისწრაფოს სიცოცხლე.

მუხლი 16 - უცხოელთა პოლიტიკური საქმიანობის შეზღუდვა

ხელისუფლებას აქვს უფლება, შეზღუდოს უცხოელთა პოლიტიკური საქმიანობა, თუნდაც ეს შეზღუდვა კონვენციის მე-10, მე-11 და მე-14 მუხლებთან შეუსაბამო იყოს.

მუხლი 17 - უფლებათა ბოროტად გამოყენების აკრძალვა

კონვენციის დებულებები არ შეიძლება განიმარტოს ისე, რომ ზიანი მიადგეს კონვენციითვე დაცულ უფლებებსა და თავისუფლებებს.

მუხლი 18 - უფლების შეზღუდვათა გამოყენების ფარგლები

კონვენციით გათვალისწინებულ უფლებათა უმრავლესობის შეზღუდვა დასაშვებია ზოგადი კანონით, რომელიც ვრცელდება ყველაზე.

ასეთი შეზღუდვები დასაშვებია მხოლოდ მკაცრად განსაზღვრული საჭიროების დროს.

მუხლები 19-51

ეს მუხლები განმარტავენ თუ როგორ ფუნქციონირებს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო.

მუხლი 34 - ინდივიდუალური საჩივარი

წევრი სახელმწიფოს მიერ კონვენციით გათვალისწინებული შენი უფლებების დარღვევის შემთხვევაში, პირველ რიგში, უნდა მიმართო ამ სახელმწიფოს კომპეტენტურ ორგანოებს. თუ ამითი არაფერი

გამოვიდა, შეგიძლია საჩივრით მიმართო ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოს სტრასბურგში.

მუხლი 52 - გენერალური მდივნის მოთხოვნა

ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის მოთხოვნით, წევრი სახელმწიფოს ხელისუფლებამ უნდა განმარტოს, მისი ეროვნული კანონმდებლობა როგორ უზრუნველყოფს კონვენციით გათვალისწინებული უფლებების დაცვას.

კონვენციის ოქმები

ოქმი №1, მუხლი 1 - საკუთრების დაცვა

შენ გაქვს უფლება, გქონდეს საკუთრებაში ქონება და ისარგებლო მისით.

ოქმი №1, მუხლი 2 - განათლების უფლება

შენ გაქვს უფლება, იარო სკოლაში.

ოქმი №4, მუხლი 2 - გადაადგილების თავისუფლება

თუ ქვეყანაში კანონიერად იმყოფები, შენ გაქვს უფლება, ქვეყნის შიგნით წახვიდე ან/და იცხოვრო იქ, სადაც გსურს.

ოქმი №6, მუხლი 1 - სიკვდილით დასჯის გაუქმება

დაუშვებელია, სახელმწიფომ მოგისაჯოს ან აღასრულოს შენი სიკვდილით დასჯა.

ოქმი №7, მუხლი 2 - სისხლის სამართლის საქმის გასაჩივრების უფლება

დანაშაულის ჩადენისთვის მსჯავრდების შემთხვევაში, შენ გადაწყვეტილების ზემდგომ სასამართლოში გასაჩივრების უფლება გაქვს.

ოქმი №7, მუხლი 3 - კომპენსაცია უსწორო მსჯავრდებისათვის

შენ კომპენსაციის მიღების უფლება გაქვს, თუ დანაშაულის ჩადენისთვის მსჯავრდების შემდეგ გაირკვა, რომ უდანაშაულო ხარ.

ოქმი №12, მუხლი 1 - დისკრიმინაციის საერთო აკრძალვა

ხელისუფლების მიერ შენი დისკრიმინაცია დაუშვებელია, მაგალითად ისეთი საფუძვლით, როგორცაა კანის ფერი, სქესი, ენობრივი კუთვნილება, პოლიტიკური ან რელიგიური მრწამსი, ან წარმომავლობა.